

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

3 octombrie 2012

55-1 Nr. 19

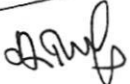
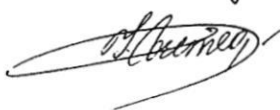
Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Expunerea de motive

Deputații în Parlament:

 I. Sărbu /
 I.A. Reșetnicov /
 I. G. Bîrnicaș /

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
P.D.P. Nr. <u>2197</u>	
"03" <u>10</u>	2012
Orn _____	

LEGE
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Legea cu privire la Cureaua Constituțională nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 8, art.86), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. După art. 25 se introduce art. 25¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 25¹. Acțiunea actului sesizat

(1) Actele normative prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, care afectează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei nu vor produce efecte juridice pînă la soluționarea în fond a cauzei cu emiterea unei decizii sau hotărîri definitive.

(2) În asemenea cazuri, Curtea Constituțională va dispune examinarea sesizării în regim de urgență dar nu mai tîrziu de 30 de zile de la înregistrare.

2. La articolul 26, alineatul (7) se exclude.

3. La articolul 31, alin. (4) se exclude.

4. Articolul 32 se va expune în următoarea redacție:

„Articolul 32. Termenul de soluționare a sesizării.

(1) Curtea Constituțională trebuie să soluționeze sesizarea în cel mai scurt timp posibil dar nu mai tîrziu de 4 luni din momentul înregistrării.

(2) La solicitarea motivată a părților, în cazul existenței unor circumstanțe obiective, care pot afecta drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, Curtea Constituțională va examina sesizarea în regim de urgență dar nu mai tîrziu de 30 de zile de la înregistrare.

Art. II – Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.53-54, art.597), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (4) se exclude.
2. Se introduce un nou art. 7¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 7¹. Acțiunea actului sesizat

Actele normative supuse verificării constituționalității, sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, care afectează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei nu vor produce efecte juridice până la soluționarea în fond a cauzei cu emiterea unei decizii sau hotărâri definitive.

3. La articolul 27, alineatul (1), lit. b) se va completa la final cu textul “sau despre obiectul sesizării.”
4. La art. 55, alineatul (1), după cuvântul ”consiliu” se completează cu textul „,în aceeași zi după rostirea cuvântului de încheiere al părților”.
5. La art. 70 alineatul (1) textul „,de regulă,” se exclude.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

EXPUNEREA DE MOTIVE

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul de lege în cauză are ca obiect modificarea și completarea Legii cu privire la Curtea Constituțională și Codului jurisdicției constituționale.

Necesitatea acestor modificări rezidă din practica de mai mulți ani de aplicare a acestor norme și deficiențele constatate în procesul de examinare a sesizărilor la Curtea Constituțională.

Modificările țin de următoarele aspecte:

- Acțiunea actului legislativ sesizat;
- Termenul de examinare a sesizării;
- Deliberarea judecătorilor;
- Recuzarea judecătorilor.

Practica constituțională a Republicii Moldova a arătat că există multe cazuri când sunt adoptate acte normative care ulterior sunt declarate neconstituționale. În același timp, în perioada de acțiunii a normelor neconstituționale pot surveni un șir de consecințe negative care ulterior este practic imposibil de a le recupera. În special atunci când este vorba de drepturile fundamentale ale persoanei (dreptul la muncă, dreptul de proprietate, drepturi de ordin social etc).

Potrivit art. 7 din Constituție, nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională și garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Actul de jurisdicție constituțională este unul de o importanță deosebită pentru un stat de drept. Anume astfel se garantează respectarea Legii Supreme în stat. Cu părere de rău, ultima perioadă a scos în evidență o practică foarte periculoasă când majoritatea parlamentară adoptă acte vădit neconstituționale, procesul de examinare a sesizării durează o perioadă îndelungată iar în final, hotărîrea Curții Constituționale este absolut inutilă deoarece are efect doar pentru viitor iar perioada de pînă la 6 luni unele forțe politice a putea profita de unele beneficii nejustificate și ilegale. Exemplu elocvent este Hotărîrea Curții Constituționale nr.9 din 08.04.2010 privind controlul constituționalității Legii nr.44-XVIII din 20 octombrie 2009 pentru modificarea art.4 din Legea nr.39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și Hotărîrii Parlamentului nr.47-XVIII din 22 octombrie 2009 privind cumularea unor funcții cu mandatul de deputat în Parlament. Această hotărîre așa și nu a avut nici un efect iar timp de circa 5 luni miniștri cumulau absolut ilegal și funcția de deputat.

O astfel de schemă poate fi folosită la infinit. Guvernul sau Parlamentul adoptă un act neconstituțional, pînă la examinare acesta se aplică și produce efecte juridice iar după ce este declarat neconstituțional deja nu mai este nevoie de acesta dat fiind

că și-a produs efectul scontat ori și mai grav se adoptă alt act, la fel de neconstituțional și totul începe de la început. În așa mod guvernarea ar putea să încalce toate drepturile și libertățile posibile, să se răfuiească cu oponenții politici iar Curtea Constituțională va fi neputincioasă în a apăra supremația Constituției.

Această schemă vicioasă este observată ultimii ani și dacă nu se vor opera anumite modificări la legislație va fi compromis principiul supremației Legii Supreme și va fi grav afectat însăși statutul Curții Constituționale.

Astfel, pentru a evita astfel de situații, se propune introducerea unor norme noi care vor prevedea că actele sesizate la Curtea Constituțională care țin de drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei să nu producă efecte juridice pînă la examinarea în fond a cauzei.

Totodată, pentru a nu crea abuzuri în acest sens, se propune ca, în asemenea cazuri, procedura de examinare să fie una de urgență cu termene restrînse.

De remarcat că o astfel de practică de asigurare a acțiunii există în practica CEDO cînd Curtea, potrivit Regulii 39 din Regulamentul de procedură a Curții, poate cere de la stat suspendarea actului contestat pentru a evita gravele consecințe.

Dat fiind că deseori Curtea Constituțională tîrîgănează examinarea sesizărilor pînă la 6 luni iar între timp se produc diverse efecte negative și consecințe ireversibile, se propune de a micșora termenul general de examinare pînă la 4 luni și a introduce procedura de urgență iar Curtea va fi obligată să examineze astfel de cazuri în termen de maxim 30 de zile.

Dreptul la un proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care presupune și judecarea într-un termen rezonabil a cauzei constituie una dintre premisele asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică.

Prin impunerea respectării unui termen rezonabil, se subliniază importanța faptului că justiția trebuie administrată fără întîrzieri de natură a-i compromite eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare.

Conotația acestui adevăr sporește vîdit cînd obiectul examinării judiciare îl constituie chestiunile ce țin de competența Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională din Republica Moldova și garant al supremației Constituției.

Conform Legii cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale, Curtea constituțională are suficient timp la dispoziție pentru a studia și examina sesizările depuse, în dependență de complexitatea și dificultatea problematicilor abordate. Din aceste considerente se impun și restricționări la capitolul termenelor deliberării și pronunțării actelor Curții.

Pornind de la aceste ipoteze, se propune ca momentul finalizării rostirii cuvîntului de încheiere al părților, iar în lipsa acestuia momentul încheierii examinării cauzei, să fie început al deliberării, care trebuie finalizată în aceeași zi cînd s-a început. Iar imediat după încheierea deliberării să fie pronunțat, cel puțin dispozitivul deciziei adoptate.

Se propune de a lărgi puțin temeiurile de recuzare a judecătorilor. Astfel, ar fi logic ca judecătorul să poată fi recuzat nu doar dacă a participat la elaborarea actului contestat sau s-a expus asupra actului contestat dar și în cazul cînd s-a expus asupra problemei abordate în genere, care face obiect al sesizării. Sunt cazuri că un subiect este pe larg mediatizat și discutat pînă la aprobarea actului și dacă un judecător și-a expus punctul său de vedere ferm în această privință nu ar fi etic și corect să participe la examinarea acestei cauze, în caz contrar este pusă la îndoială imparțialitatea acestuia.

Excluderea din Legea Cu privire la Curtea Constituțională a alineatului (4) din art. 31 precum și excluderea din Codul jurisdicției constituționale a alineatului (4) din art. 4 este motivată de necesitatea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 29 din 21 decembrie 2010 prin care aceste prevederi legale au fost declarate neconstituționale.

 / S. Sirbu /
 / I. A. Resetnicov /
 / A. G. Kremes /